

Forslag til forespørgselsdebat om at det fremover bliver et krav, at udførsel og eksport af grønlandske ædelsten kun kan tillades når ædelstenene har været slebet og poleret i Grønland.

(Medlem af Inatsisartut Peter Olsen, Inuit Ataqatigiit)

Demokraterne er meget enig med forslagsstiller i, at vi altid skal bestræbe os på at forbedre råstofloven, der trådte i kraft den 1. januar 2010.

Vi er også meget enige i, at det er vigtigt at der bliver skabt flest mulige arbejdspladser og at landskassen får størst mulig økonomisk udbytte af råstofaktiviteterne. Det, der så er vigtigt for os politikere er, at skabe en sammenhæng mellem disse to hensyn, der dog også kan være af modsatrettet karakter.

Demokraterne er meget uenig med forslagsstiller i, at udefrakommende mineraljægere har forrang frem for hjemmehørende. Råstofloven er skruet sammen på en sådan måde, at alle uanset nationalitet har ret til at søge om en efterforskningstilladelse til at lede efter mineraler i undergrunden. Loven er lige for alle og lokale virksomheder er mindst lige så velkomne som udefrakommende til at søge og erhverve efterforskningslicenser.

Vi må dog også bare erkende, at der skal meget stor risikovillig kapital til at søge efter råstofferne. Vi skal huske på, at der postes mange hundrede millioner af kroner i disse efterforskninger uden, at der er nogen garanti for, at det giver afkast i den sidste ende. Tag bare Isuakasia-projektet, som der blev postet knap 400 mio. kr. i uden at det resulterede i en mine.

Det er nemlig kun et fåtal af efterforskningslicenserne, der resulterer i en egentlig mine. Det vil med andre ord sige, at der er nogen der skal være villige til at investere uden at få garanti for, at pengene kommer igen. Det er svært at få øje på ret mange, der er villige til at løbe den risiko. Demokraterne er derfor glade for, at udefrakommende selskaber kommer med finanserne og er med til at etablere miner i vores land.

Det er så politikernes opgave at anvende råstoflovens bestemmelser, så Grønland får så meget som muligt ud af råstofferne uden at ødelægge incitamentet til at investere. I den henseende er det selvfølgelig vigtigt, at det er velovervejede betingelser, der gives i udnyttelsestilladelserne og i produktions- og nedlukningsplanerne, ligesom der skal indgås nogle gode aftaler mellem Selvstyret, kommunen og det enkelte selskab (Impact Benefit Agreement – IBA).

I forhold til nærværende forespørgselsdebat mener Demokraterne, at det er vigtigt at vi alle taler rent ud af posen, og bliver enige om, at dertales om i denne forespørgselsdebat er True North Gems Greenlands kommende mine ved Aappaluttoq. Det er ihvertfald det eneste selskab, der er nået så langt som til snart at påbegynde en produktion af ædelsten her i landet.

True North Gems Greenland A/S har haft foretræde for Råstofudvalget samt Skatte- og Finansudvalget. Under disse møder er der blevet redegjort for selskabets aktiviteter, og der er blevet informeret om de foreløbige økonomiske konsekvenser af projektet.

Demokraterne mener på denne baggrund at kunne konstatere, at vi som land får rigtig meget ud af projektet. Selskabet har allerede nu i høj grad vist, at de benytter sig af lokal arbejdskraft på alle niveauer, og at man ligeledes benytter sig af lokale leverandører, hvor det er muligt. Herudover er et nok værd at bemærke, at der allerede nu bliver betalt selskabsskat.

Herudover tilføres know-how på forskellig vis, der er uvurderlig i fremtidens mineindustri. Vi skal huske på, at der er tale om udvinding af 20-22 millioner sten på årsbasis. Vi har ikke her i landet den industri, der skal til for at slibe og polere så mange sten. Vi har på nuværende tidspunkt ikke den viden, der skal til for at etablere en sådan industri, der samtidig tilfredsstiller de enkelte kunder og aftageres behov. Vi skal her huske på, at de store aftagere og juvelerkæder selv vil bestemme design og slibemetoder. Og her har de deres foretrukne leverandører.

Selskabet har dog lovet, at de meget gerne vil støtte en slibeindustri i Grønland, såfremt nogen skulle få lyst til at investere i det. Som politikere er det vigtigt, at vi bakker op om den første ædelsstensmine i Grønland og ikke forsøger at kvæle den før den er startet op.

Vi har brug for succes for at tiltrække yderligere investorer. Vi har som land brug for den succesoplevelse, som det ser ud til at Rubinminen bliver.

Demokraterne har ligeledes talt med forskellige indehavere af small-scale licenser. Her er det vores indtryk, at der er nogle, som ønsker at slibe stenene i Grønland og andre har et ønske om at få dem slebet i udlandet. Det er meget forskelligt, men ens for dem alle er, at der er helt nye forretningsområder, som de selv bør finde ud af at udvikle. Det er ikke noget, som vi som politikere skal bestemme i detaljen.

Det er vores uomtvistelige holdning, at det er mineindustrien, der bedst ved, hvordan forretningen skal køres. Det er ikke noget, som vi politikeres skal detailplanlægge for dem. Vi skal skabe rammerne, men ikke pålægge dem urealistiske krav, der kan medvirke til at ødelægge rentabiliteten og marketingsstrategien for det enkelte selskab eller den enkelte small-scalelicensindehaver.

Hvis et selskab eller en small-scalelicensindehaver tjener flere penge, bliver afkastet også tilsvarende højere til det grønlandske samfund. Og penge har landskassen og kommunekasserne behov for. Lad aktørerne om strategierne. Det er de selv bedst til.

Demokraterne er for nuværende tilfredse med råstofloven og reglerne om Small-scale licenserne og ser derfor ingen grund til, at Inatsisartut skal afgive en udtalelse som foreslået af forslagsstiller.

Lad os nu få gang i industrien. Det er ikke sundt at ændre reglerne midt i gamet. Lad os nu se, hvordan det går og se om ikke regler og aftaler virker, før vi ændrer dem.